

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
www.en-dynamei.gr

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ 30.11.2024

A1. Το κείμενο αναφέρεται στον ρόλο του σχολείου στην κοινωνική διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Αρχικά, ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι τα παιδιά πρέπει να βιώσουν στα πλαίσια του σχολείου τις αρετές της αποδοχής και της συνεργασίας, με την ομάδα στο επίκεντρο μιας σχολικής οργανωμένης και αρμονικής ζωής. Βέβαια, τονίζει ότι η ομάδα δεν καταργεί την ιδιαιτερότητα και τις κλίσεις των παιδιών, απεναντίας αυτές γίνονται σεβαστές και αναδεικνύονται, προσαρμοσμένες, όμως, μέσα στο σύνολο. Τελικά, ο συγγραφέας επισημαίνει ότι τα όρια που θέτει το σχολείο συντονίζουν την ατομική ελευθερία μέσα στα πλαίσια της συλλογικής ζωής.

B1. 1α, 2β, 3α, 4γ, 5γ.

B2. α) Στόχος του συγγραφέα στο Κείμενο 1 είναι να διδάξει σχετικά με το περιεχόμενο και τον σκοπό του σχολείου. Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιεί ως γλωσσική επιλογή την **έκφραση της υποχρέωσης**. Στο απόσπασμα «Γι' αυτό χρειάζεται την κοινωνική αρετή της ανεκτικότητας και τη δεξιότητα της συνεργασίας και αυτές πρέπει να του γίνουν ανάγκη, να τις ζήσει μέσα από το σχολείο» το ρήμα «χρειάζεται» εκφράζει την υποχρέωση, το καθήκον που έχει το σχολείο να κάνει τρόπο ζωής των παιδιών την κοινωνική αρετή της ανεκτικότητας και τη δεξιότητα της συνεργασίας και έτσι δίνεται έμφαση στον ρόλο που έχει το σχολείο στην καλλιέργεια των κοινωνικών αρετών των παιδιών.

Άλλες επιλογές: Η χρήση υποτακτικής που φανερώνει υποχρέωση στη δεύτερη παράγραφο: «Ο καθένας να δίνει για τον σκοπό... μα το να δίνει όσο γίνεται πιο τέλεια...»

B2. β) Στο **Κείμενο 2** ο Τίτος Πατρίκιος επιδιώκει στην πρώτη του απάντηση να προβληματίσει τους αναγνώστες για το ζήτημα της αλληλεγγύης. Ένα εκφραστικό μέσο που χρησιμοποιεί για τον σκοπό αυτό είναι η **χρήση των επαναλαμβανόμενων ερωτήσεων** («Και πρώτα πρώτα αλληλεγγύη με ποιον; Μόνο με τους γνωστούς; Μόνο με τους φίλους; Μόνο με τους συγγενείς; Ή ακόμα και μ' έναν άγνωστο;»). Οι ερωτήσεις δικαιολογούνται στον τύπο της συνέντευξης, που έχει στοιχεία προφορικότητας και απροσχεδίαστου λόγου. Μάλιστα, η επανάληψη των ερωτήσεων κάνει το ύφος οικείο και επικοινωνιακό, εξασφαλίζοντας ένα πλαίσιο διαλόγου ανάμεσα στον συνεντευξιαζόμενο και τους αναγνώστες. Εκφράζουν τον προβληματισμό του Τ. Πατρίκιου για το ζήτημα της αλληλεγγύης και εξυπηρετούν την πρόθεσή του να προβληματίσει και τους αναγνώστες αναφορικά με την εφαρμογή της μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο. Ακόμα, ο Τ. Πατρίκιος χρησιμοποιεί το **α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο** («Λοιπόν, είναι καλό να μιλάμε για αλληλεγγύη, αλλά, για να την πραγματώσουμε, χρειάζεται περισσότερη προσπάθεια απ' ό,τι συνήθως νομίζουμε»), που εξασφαλίζει ζωντάνια και παραστατικότητα στον λόγο και συνηθίζεται στον τύπο της συνέντευξης, καθώς είναι προφορικός λόγος και άρα σχετικά αφρόντιστος, απροσχεδίαστος και άμεσος. Το α' πληθυντικό πρόσωπο κάνει επίσης τον λόγο επικοινωνιακό και εξασφαλίζει οικειότητα ανάμεσα στον συνεντευξιαζόμενο και τους αναγνώστες, ενώ εξυπηρετεί και την πρόθεσή του να πετύχει καθολικότητα, ώστε να προβληματίσει όλους μας ότι για να πραγματώσουμε την αλληλεγγύη, χρειάζεται περισσότερη προσπάθεια απ' ό,τι συνήθως νομίζουμε, χωρίς μάλιστα να ξηραίνει τον εαυτό του από την προσπάθεια αυτή.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

Άλλες επιλογές: η χρήση του β' ενικού ρηματικού προσώπου/η εναλλαγή των ρηματικών προσώπων (του β' ενικού-α' πληθυντικού-γ' ενικού).

B3. Στο **Κείμενο 2** ο Τίτος Πατρίκιος καταλήγει ότι μπορούμε οι άνθρωποι να περάσουμε από το «εγώ» στο «εμείς». **Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο της συνέντευξης**, να παρουσιάσετε σε ένα κείμενο 60-70 λέξεων πώς ο άνθρωπος, **κατά τον Τ. Πατρίκιο**, μπορεί να περάσει από το «εγώ» στο «εμείς».

Παρατήρηση: Η εκφώνηση υποχρεώνει τον μαθητή να λάβει υπόψη το περιεχόμενο της συνέντευξης, ώστε να παρουσιάσει πώς ο άνθρωπος, μπορεί να περάσει από το «εγώ» στο «εμείς». Μάλιστα, η εκφώνηση τονίζει «κατά τον Τ. Πατρίκιο», επομένως ο μαθητής δεν τεκμηριώνει τη θέση: πώς ο άνθρωπος, μπορεί να περάσει από το «εγώ» στο «εμείς» με δικά του επιχειρήματα, αλλά με τις ιδέες του Τ. Πατρίκιου.

Θυμηθείτε την εκφώνηση B3. των Πανελλαδικών Εξετάσεων του 2020: **Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο της τρίτης παραγράφου** του Κειμένου 2 («Πλάσματα ... γράφουν») να εξηγήσετε πώς ο άνθρωπος **κατά τον συγγραφέα** κερδίζει τη μάχη με τον χρόνο (60-70 λέξεις).

B3. Ο Τ. Πατρίκιος υποστηρίζει ότι η αλληλεγγύη αποκτά ουσιαστικό νόημα όταν εκφράζεται προς άγνωστους σε εμάς ανθρώπους, επειδή δεν περιμένουμε ανταλλάγματα, επομένως προσφέρουμε με αληθινή ανιδιοτέλεια και όταν συμπαραστεκόμαστε όχι μόνο σε εκείνους που ζητούν βοήθεια, αλλά περισσότερο εκεί που αφουγκραζόμαστε εμείς την ανάγκη, χωρίς αυτή να εκφραστεί. Η κυριότερη, όμως, προϋπόθεση, ώστε να περάσουμε από το «εγώ» στο «εμείς» είναι, σύμφωνα με τον ποιητή, το πραγματικό και γνήσιο ενδιαφέρον για τους άλλους, μακριά από την υποκρισία και τον εγωισμό.

Γ1. Να παρουσιάσετε και να ερμηνεύσετε το ήθος και τη συμπεριφορά της Αγλαΐας στο **Κείμενο 3**, αξιοποιώντας τρεις (3) κειμενικούς δείκτες. Πώς κρίνετε τις επιλογές και τον τρόπο ζωής της; (150-200 λέξεις)

Στην απάντηση που ακολουθεί δίνονται περισσότεροι δείκτες από όσους ζητούνται:

Η ηρωίδα του διηγήματος είναι ένα πρότυπο ανθρωπισμού και αλληλεγγύης, που προσφέρει τόσο υλική όσο και συναισθηματική υποστήριξη στα παιδιά που υποφέρουν από την πείνα, τις στερήσεις και την κακουχία του πολέμου. Η γιαγιά Αγλαΐα έχει ενσυναίσθηση και καλοσύνη, εκδηλώνει έμπρακτα την ανθρωπιστική της αγάπη, τον αλτρουισμό και την απρόσκοπτη προσφορά στον συνάνθρωπο. **Στη 2^η παράγραφο** («Μα αγαπούσε... Εμένα») **ο αφηγητής περιγράφει μια χαρακτηριστική σκηνή που αποτυπώνει ζωηρά** τη λαχτάρα των παιδιών που ανυπομονούσαν να φάνε από το συσσίτιο που μοίραζε «από το υστέρημά της», γεγονός που αναδεικνύει την ανιδιοτέλεια και την αγνή αγάπη της ηρωίδας για τα ορφανά του πολέμου. Η γιαγιά Αγλαΐα συναισθανόταν τα ορφανά του πολέμου και πρόσφερε συσσίτιο, εκδηλώνοντας έμπρακτα τη φροντίδα της. **Στην 3^η παράγραφο** («Το κοπάδι των ορφανών... να σου καίνε τα σωθικά») **η αφήγηση αποτυπώνει παραστατικά και με λεπτομέρειες** όλη τη φρίκη του πολέμου, που άφηνε πίσω του παιδιά ορφανά και αβοήθητα, που «κατέληγαν έξω απ' το σπίτι της» και εκείνη τα περιέθαλπε με αφοσίωση και αγάπη. **Στην 4^η παράγραφο** («Και η γιαγιά Αγλαΐα... κλεινόταν μέσα κάνοντας πυρετωδώς ετοιμασίες... τα ζουμερά σε κεσεδάκια») **η αφήγηση σε συνδυασμό με τον**

1. ☒ Ούλφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

μακροπερίοδο λόγο αποτυπώνουν με ένταση τον αγώνα που έκανε η γυναίκα να ανακουφίσει τα ορφανά. Μαγείρευε «πυρετωδώς», αγωνιζόταν να ετοιμάσει φαγητό για όλα τα ορφανά του πολέμου, να προσφέρει και να ανακουφίσει από την πείνα και τις στερήσεις. **Ίσως η πιο χαρακτηριστική είναι η τελευταία παράγραφος** («Στην κηδεία.. που της άξιζε»). **Η εικόνα** των παιδιών με τα πρησμένα μάτια που έκλαιγαν βουβά αποτυπώνει με δραματικότητα ότι η Αγλαΐα δεν ήταν απλώς η γιαγιά Αγλαΐα, ήταν «μάννα» για όλα τα ορφανά. Σαν μάννα έδινε από τον εαυτό της και από το υστέρημά της, όλη την αγάπη, τη φροντίδα, την τροφή που χρειάζονται ειδικά τα ορφανά παιδιά του πολέμου. **Η επανάληψη** «Μαναμάννα» τόσο σε όλη την αφήγηση όσο και στον τίτλο του κειμένου, επιβεβαιώνει το ήθος της γιαγιάς Αγλαΐας, καθώς ήταν δυο φορές μάννα για τα εγκαταλελειμμένα παιδιά και αυτό ήταν πράγματι το όνομα που της άξιζε.

Το ήθος και οι επιλογές τρόπου ζωής της γιαγιά Αγλαΐας συγκινούν τον αναγνώστη, γιατί σε κάθε εποχή, όπως και στη δική μας, η κοινωνική ευαισθησία και η διάθεση για προσφορά σε όσους έχουν ανάγκη είναι επιλογές που εξυψώνουν τον ανθρωπισμό και συμβάλλουν στην ανακούφιση όσων υποφέρουν. Είναι επιλογές που δυναμώνουν τους δεσμούς μέσα στην κοινότητα και επομένως εξασφαλίζουν κοινωνική πρόοδο και ευημερία.

Άλλες επιλογές:

Περιγραφή: Τα μάτια της ανοιχτογάλαζα, λίγο θολά, μα καλοσυνάτα και στο ηφαιστειακό βλέμμα της ώρες-ώρες μαζευτόταν όλη η γλύκα της, που ισοπέδωνε κάθε εμπόδιο.

Ευθύς λόγος: «Εμένα Μάννα, Μάννα. Εμένα.», «Μάννα, Μάννα πεινάμε», «Μάννα, Μάννα».

Δ1. Ο μαθητής αναρτά στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου του ένα άρθρο, στο οποίο παρουσιάζει α) τρόπους με τους οποίους μπορεί στο σημερινό σχολείο να καλλιεργήσει στους νέους την κοινωνική αρετή της ανεκτικότητας και τη δεξιότητα της συνεργασίας, β) τα αποτελέσματα (δηλαδή τα οφέλη) που θα έχει μια τέτοια κατεύθυνση στη διαπαιδαγώγηση και τη ζωή τη δική του και των συμμαθητών/συμμαθητριών του. Στο άρθρο απαραίτητος είναι ο τίτλος.

A' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Το α' ζητούμενο ζητά «τρόπους» και όχι μόνο δράσεις/ενέργειες. Άρα, ο μαθητής μπορεί να γράψει και πιο θεωρητικούς τρόπους, με αναφορά στο περιεχόμενο και τον χαρακτήρα των σπουδών.

α) Έμφαση στις ανθρωπιστικές σπουδές (λογοτεχνία, ιστορία, κοινωνική και πολιτική αγωγή)→ ηθικοποίηση των νέων + ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων. (βλέπε ενότητα «Παιδεία»)

β) Δράσεις: Ομαδοσυνεργατική μάθηση, Ερευνητικές εργασίες, Διάλογος, Εθελοντικές δράσεις, Αθλητισμός, Μαθητικά συμβούλια, Πολιτιστικές – εικαστικές δράσεις.

B' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

- Ηθικοποίηση του νέου, ανάπτυξη ηθικών αρετών όπως είναι ο σεβασμός, η αναγνώριση των δικαιωμάτων και της διαφορετικότητας των άλλων, η ευγένεια, η καλοσύνη, η ανιδιοτέλεια, η ενσυναίσθηση.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030

2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551

3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031

www.en-dynamei.gr

Εν Δυνάμει
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

-
- Κοινωνική διαπαιδαγώγηση, κοινωνικοποίηση του νέου, που αναλαμβάνει ρόλους, συνεργάζεται, αλληλεπιδρά, ανταλλάσσει, μοιράζεται, λειτουργεί ομαδικά, αλλά συνειδητοποιεί και τα κοινωνικά όρια, τους κανόνες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μέσα στην ομάδα.
 - Κοινωνική ωρίμαση του νέου, που αναλαμβάνει την ευθύνη που του αναλογεί μέσα στο σύνολο και νοηματοδοτεί τη ζωή του μέσα στο εμείς, μακριά από τον εγωισμό, την αλαζονεία, την ιδιοτέλεια, τον ατομικισμό → αναλαμβάνει την κοινωνική του αποστολή → συμβάλλει μελλοντικά στην πρόοδο του κοινωνικού συνόλου ως ενεργός πολίτης → βελτίωση της συλλογικής ζωής, δράση για την αντιμετώπιση συλλογικών προβλημάτων (οικολογικό, παραβιάσεις δικαιωμάτων ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, κοινωνικά χάσματα, ανισότητες κ.τ.λ.).